

ԾԱՂԿԱԶԱՐԴ

(Մատթեոս Ի 29-ԻԱ 17
Փիլիպպեցիս Դ 4-7)

Այսօր Ծաղկազարդ է: Ծաղկազարդի կիրակին եւ անոր յաջորդող երկուշաբթին մինչեւ շաբաթ օրերը բացառիկ շաբաթ մը կը ներկայացնեն ճանչցուած իբր Աւագ Շաբաթ, որու ընթացքին եկեղեցին կը յիշատակէ Յիսուսի երկրի վրայ ապրած երեսուններեք տարիներու վերջին շաբաթը: Այսպէս ուրեմն, այս շաբաթը Մեծ Պահիի քառասուն օրերէն դուրս կը մնայ եւ իբր առանձին շաբաթ մը իւրայատուկ նշանակութիւնը ունի:

«Հօր անկիզբ Բանը (Յիսուս), որ քերթուեցնելու վրայ կը հանգչի, այսօր նոր աւանակի վրայ նստած է. օրհնեալ է իշխանը որ կու գայ, անյաղթելի թագաւոր»:

«Որդին, որ յաւիտեաններէն առաջ էր, չորս-կերպարանք ունեցող էակներու վրայ կը նստի, այսօր ծերերու եւ պատանիներու կողմէ կը փառաւորուի. օրհնեալ է իշխանը որ կու գայ, անյաղթելի թագաւոր»:

«Եկէ՛ք, ով դուք նոր ժողովուրդ, հրեշտակներու թագմութեան հետ փառաւորեմք զինք քաղցրաձայն երգով. օրհնեալ է իշխանը որ կու գայ, անյաղթելի թագաւոր»:

Կ'արժէ անցողակի հոս յիշել որ աւետարանները եւ եկեղեցւոյ աւանդութիւնը այս օրուան կապակցութեամբ չեն գործածած ծաղկազարդ կոչումը - ծաղիկով զարդարուած - իմաստով: Կը թուի ուրեմն որ ծաղկազարդը հեթանոսական տօն մը կրնայ եղած ըլլալ հայոց պատմութեան մէջ, Վարդապետ անունին պէս, եւ որ ժամանակի ընթացքին խառնուած է Յիսուսի երուսաղէմ մտնելու դէպքին

հետ: Ինչ որ աւետարանները կը յիշեն այն է թէ երուսաղէմ երթալու ճամբուն ժողովուրդը ձիթենիի ճիւղեր ունէր իր ձեռքին մէջ, իսկ ուրիշներ իրենց զգեստները կը սփռէին Անոր ոտքերուն տակ:

Եւ բարձրադաղակ կը գոչէին. «Ովսանա՛ օրհնեալ է ան որ կու գայ Տիրոջ անունով»: Այս եղաւ կարգախօսը ամբոյսին որ ամենքի շրթներուն վրայ նոր կեանք կը ստանար լիքը յոյսով որ նոր աւանակի վրայ նստող այս Յիսուսը քաջութիւնը պիտի ունենար յայտարարելու ինքզինք իբր Հրէից նոր առաջնորդը, եւ յետ այնու յաջողէր Հռովմի դրած ծանր լուծը վերցնել իր ժողովուրդի ուսերէն: Խանդավառուած այս ամբոյսը ունէր ակնկալութիւնը որ ի վերջոյ հասած էր օրը երբ պիտի հաստատուէր Իսրայէլի անկախութիւնը շնորհիւ այս նոր դեկավարին:

Տեսած էին Յիսուսի հրաշքները, լսած էին խօսքերը եւ անոնք ուրիշ բան չէին կարող եզրակացնել բացի անկէ որ ահա այս Յիսուսն էր՝ դարերէ ի վեր սպասուած Մեսիան մարմին առած, որ կու գար ժողովուրդի ազատագրութիւնը յաջողցնելու: Կը թուի, չէին անդրադարձած այն հաստատումներուն որ Յիսուս ըրած էր յստակ արտայայտութեամբ թէ իմ թագաւորութիւնը այս աշխարհէն չէ: Արդեօք ժողովուրդը կո՞չր էր թէ խուլ: Ի՞նչպէս չէին յիշեր Անոր խօսքերը:

Բայց գիտե՞ք: Անհատը որ լրիւ ինքնիրմով կ'անուանուէր անկարող կ'ըլլայ ինքզինք ձերբազատել տեսնելու դուրսի իրողութիւնը այնպէս որ է: Այսպէս ալ հրեայ ժողովուրդը մեծ ակնկալութեամբ

137-2009

կը սպասէր Մեսիային որ քաղաքական ծրագրով անհատ մը պիտի ըլլար կը կարծէին: Հին Ուխտի մարգարէները խօսած էին Անոր մասին ըսելով. «Պիտի գայ խոնարհ աւանակի վրայ նստած»: Ահա այդ անձը միայն Յիսուսը կրնար ըլլալ որ կ'երթար Երուսաղէմ այդպիսի աւանակի վրայ նստած, բաժին առնելու սուրբ քաղաքը կատարուող Իսրայէլացիներու Եգիպտոսէն ազատագրուելու պատմական տօնին մէջ:

Զիթենիներ կը ճօնէին օդին մէջ եւ զգեստներ կը սփռուէին Անոր առջեւ: Զիթենիի ճիւղերը՝ սուրբ, իսկ զգեստները՝ թագաւորական առարկաներ չէին: Հռովմի գօրեղ բանակը տէրն էր երկրին, գլխաւորութեամբ Երուսաղէմի վրայ իշխող Պիղատոսին: Ո՞վ պիտի համարձակէր ձեռք կամ գէնք եւ կամ խօսք բարձրացնել Հռովմի դէմ: Ո՞վ պիտի համարձակէր յեղափոխական շարժում ստեղծել: Զիթենիները, զգեստները եւ խոնարհ աւանակը պարզ եւ անվնաս խորհրդանշաններ էին միայն ժողովուրդի զգացումները գրգռելու համար: Իրականին մէջ ոչ մէկ Հռովմէացի բանակային անձ կը սարսուար գանոնք տեսնելով: Վասն զի Հռովմ գիտէր յոխորդ եւ ապստամբ հոգին Իսրայէլացիին:

Եւ Յիսուս մտաւ սուրբ քաղաքէն ներս: Զայրոյթով լեցուեցաւ Անոր հոգին ի տես շուկայի վերածուած տաճարի շրջափակին: Տապալեց սեղանները դրամափոխներու եւ հրամայեց որ տաճարի սրբութիւնը խաթարողները հեռանան անկէ:

Ահա քսան դարեր են անցեր այն օրերէն երբ Աստուծոյ Որդին՝ Յիսուս, մտաւ սուրբ քաղաքը եւ բարձրացուց իր ձայնը առ ի հաստատումն այն քաղաքական որ տաճարը Աստուծոյ տունն է եւ պէտք է մնայ նոյն վեհութեան մէջ: Ի՞նչ պիտի գտնենք մենք այսօր եթէ ակնարկ մը նետենք մեր տաճարներուն վրայ արար աշխարհի տարածքին գոյութիւն ունեցող: Ի՞նչ կը կատարուի, ո՞վ է որ կը փառաւորուի հոն: Որո՞ւ խօսքը կը լսուի, եւ որո՞ւ անձին կը հպատակին մարդիկ: Արդեօք մեր տաճարներէն ներս կատարուող պաշտամունքները ի՞նչ չափով կ'ազնուացնեն հոգիները մասնակցողներուն: Արդեօք անոնք կը գիտակցի՞նք թէ տաճարը Աստուծոյ տունն է ուր Անոր խօսքը պէտք է լսուի եւ կամքը գործադրուի: Քսան դարեր առաջ Իսրայէլի ժողովուրդը գոչեց. «Ովսանա»։ Մենք ի՞նչ կերպ կը դիմաւորենք Յիսուս Նազովրեցիին:

Մեր հայրապետները երգած են այսպէս.

«Ուրախացիր ով սուրբ եկեղեցի սուրբ Միածնին գալուստին համար. ցնծայ բոլոր սուրբերուն հետ միատեղ»:

«Ուրախացիր ով վերին Սիոնի դուստրը, ահա քու թագաւորը կու գայ նոր աւանակի վրայ նստած, ան արդար եւ փրկիչ է որ կը փրկէ եւ կեանք կու տայ»:

«Զուարճացիր եւ երջանկացիր ով Աստուծոյ ժողովուրդ, ծաղկեալ ճիւղեր տուր հաւատով եւ ըսէ. օրհնեալ ըլլաս տիեզերքի թագաւորը որ եկար»:

ՏՕՆ Ս. ՅԱՐՈՒԹԵԱՆ

(Մարկոս ժԶ 2-8 Գործք Ա 15-26)

Հիւանդութեամբ տառապող մարդը առողջութիւն կը բաղձայ: Տխուր մարդը ուրախացնող միջոցներ կը փնտռէ: Անյոյս մարդը կը սպասէ որ իր ապրած օրերու ընթացքին դէպք մը, անձ մը եւ կամ գաղափար մը լուսաւորէ իր ուղին եւ յոյս ներշնչէ իրեն: Հապա մահուան մօտ եղողը ուրիշ բան չուզեր այլ միայն հաւաստիացումը որ երկրի վրայ ունեցած օրերու վերջաւորութեան պիտի մտնէ լուսաւոր եւ պայծառ կեանքէ մը ներս:

Բայց ո՞րքէ է այս փափաքը: Ա՞րդեօք ան կու գայ այն խոր գիտակցութեանն որ մարդուս երկրաւոր կեանքը փոքր մասնիկն է միայն յաւիտեանականութեան: Արդեօք մարդ իր խոր էութեան մէջ կը զգա՞յ թէ ինչ որ ըրած է, խօսած եւ մտածած է ամբողջականութիւն չի ներկայացներ: Եւ ուրեմն կ'եզրակացնէ, անհրաժեշտ է եւ շատ տրամաբանական որ կեանքը պէտք է շարունակուի այս անգամ բարձր, հոգեկան մակարդակի վրայ:

Նման մտածողութիւն կամ վերաբերմունք կը դիւրացնէ անցքը մէկ կեանքէն միւսին: Հոս մահուան առթած վախը կը լուծուի: Եւ պայծառապէս լուսաւորուելու ակնկալութիւնը հոգեկան հանգիստ կը շնորհէ ճամբորդին:

Քրիստոնեային համար յստակ է որ աշխարհի վրայ ապրած օրերը զինք կը պատրաստեն աւելի երջանիկ, ցաւերէ եւ տառապանքէ զուրկ կեանքի մը, ըստ խոստումին իր հաւատքը հաստատող Յիսուս Փրկչին: Ինքը՝ Յիսուս, ոչ միայն խօսումով այլ գործով հաղորդեց որ մարդ ստեղծուած է յաւիտեանական կեանքի համար: Ինքը՝ Յիսուս ապրեցաւ աշխարհի

վրայ քեզ եւ ինձ նման եւ խաչի մահէն ետք չմնաց ցուրտ գերեզմանի մէջ այլ ելաւ դուրս, երեւցաւ իրենններուն, հաց բաժնեց անոնց հետ եւ ապա մեկնեցաւ իր լուսաւոր յարուցեալ մարմինով:

Ահա այսօր ամբողջ քրիստոնեայ աշխարհը կը տօնէ մահուան դէմ Յիսուսի տարած յաղթանակի մեծ տօնը: Ահա այսօր յարուցեալ Փրկիչը կը հաւաստիացնէ բոլորիս թէ այնպէս ինչպէս ինք ոտնակոխ ըրաւ Սատանայի ոյժը, մենք եւս մեր կարգին պիտի ընենք նոյնը եւ երթանք հանգչելու Հայր Աստուծոյ արքայութեան մէջ: Ահա այսօր երգուած շարականի բառերով մեր հայրապետները կը պանծացնեն աշխարհացունց դէպքը որ պատահեցաւ երկու հազար տարիներ առաջ: Եւ անոնք կ'երգեն այսպէս.

«Այսօր մեռելներէն յարութիւն առաւ անմահ եւ երկնաւոր փեսան, ուրախութեան աւետիս քեզի, եկեղեցի՝ երկրաւոր հարս. ցնծութեան ձայնով օրհնէ՛ք Բու Աստուածդ, ով Սիրովն»:

«Այսօր աննառելի լոյսը լուսաւորեց Բու զաւակները, լուսաւորուէ՛ք ուսադէմ, վասն զի Բու լոյսդ՝ Քրիստոս, յարութիւն առաւ. ցնծութեան ձայնով օրհնէ՛ք Բու Աստուածդ, ով Սիրովն»:

«Այսօր անգիտութեան խաւարը հալածուեցաւ երեք լոյսով, եւ մեռելներէն յարութիւն առնող Քրիստոսը քեզ համար գիտութեան լոյսը ծագեց. ցնծութեան ձայնով օրհնէ՛ք Բու Աստուածդ, ով Սիրովն»:

Քրիստոնեան կը հաւատայ Յիսուսի տուած խոստումի ճշմարտութեան: Այդ հաւատքը յոյս կը ծնի իր հոգիին մէջ եւ զուարթութիւն մը կը պատէ ամբողջ իր էութիւնը: Հապա

ի՞նչ կը պատահի անհաւատին եւ կամ թերահաւատին: Ան կը նմանի անապատի մէջ կորսուած մարդուն: Անոր աչիքն առջեւ տարածուած իրականութիւնը աւագն է միայն: Ուր որ դառնայ կը տեսնէ աւագ: Ի՞նչ ընելու է ումասիս մը գտնելու համար: Բանալ պէտք է աչիքը գտնելու դէպի կեանք տանող նամբան:

Քիչեր կը գրադին այսպիսի հարցերով, վասն զի աշխարհի մէջ ապրուած օրերն ու տարիները զիրենք մագնիսի նման կը քաշեն: Այսպիսիներու համար ինչ որ կը տեսնուի եւ կը շօշափուի երջանկութիւն եւ ապահովութիւն կը ներշնչէ: Դժուար է, շատ դժուար, ինքզինք ազատագրել կապանքներէն հանոյցներու, դրամական շահատակութիւններու ինչպէս այլ եւ այլ պարտաւորութիւններու: Այս բոլորը մեզ կը գրաւեն եւ գերի կը դարձնեն իրենց: Մեր միտքն ու հոգին, մարմինն ու աչքը ուրիշ բան չեն նկատեր բացի այն բոլորէն որ իրենց շրջանակը կը կազմեն:

Յիսուս չը վարկաբեկեց աշխարհի կեանքը: Ընդհակառակը, զայն ապրեցաւ իր ամբողջութեան մէջ: Բայց անոր գերին չի դարձաւ: Իր ոտքերը հաստատ դրած էր հողի վրայ բայց ինք չէր ապրեր աշխարհի կեանքը, այլ կ'ապրէր երկնային կեանքը աշխարհի վրայ:

Դուն եւ ես կոչուած ենք նոյնը ընելու: Այլապէս անկարող պիտի ըլլանք բարձրանալու եւ հոգեւոր նոր մարմին ստանալու: Քրիստոսի յարութիւնը փաստն է թէ երկնաւոր Հայրը որքան կը սիրէ իր ստեղծած մարդը: Փաստն է որ քու եւ իմ ապագան աշխարհէն կախեալ չէ:

Ի միտ բերենք մեր հայրապետներու հետեւեալ յայտարարութիւնը.

«Քրիստոս մեռելներէն յարութիւն առաւ. իր մահովը յաղթեց մահուան, եւ յարութեամբը մեզի կեանք պարգեւեց, փառք տանք անոր յաւիտեան»:

«Քրիստոս մեռելներէն յարութիւն առաւ. ալէլուիա: Եկէ՛ք որ ժողովուրդ, երգեցէ՛ք Տիրոջ, ալէլուիա. մեռելներէն յարութիւն առնողին, ալէլուիա. որ աշխարհը լուսւորեց, ալէլուիա:»

ՇԱՀԷ Ա. ՔՀՆՅ. ԱԼԹՈՒՆԵԱՆ